

5. Войнаренко М. П. Проблеми формування облікової політики підприємства / Войнаренко М. П., Аксьонова Т. М. // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009 р. - № 4. – С. 96-99.
6. Житний П. Проблеми формування облікової політики та шляхи їх вирішення / П. Житний // Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. – №3. – С. 19-22.
7. Жук В.М. Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки: Монографія / В.М. Жук. – К.: ННЦ «Інститут аграрної економіки», 2012. – 454 с.
8. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб. / С.В. Івахненко. – К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
9. Коваленко Л.О., Ремньова Л.М. Вплив облікової політики на результати управлінських рішень [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://poglyad.com/students/item/14125/\(26/01/2012\)](http://poglyad.com/students/item/14125/(26/01/2012)).
10. Кундря-Висоцька О.П. Організація обліку: Навчальний посібник. –К.: Алерта, 2007. - 223с.
11. Международные стандарты бухгалтерского учета / Перев. с англ. под ред. С.Ф. Председатель. – М., 2009. – 1272 с.
12. Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Мін-ва фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – [Електронний ресурс] – Джерело доступу: <http://www/zakon.rada.gov.ua>.
13. Ратушна О. П. Вплив елементів облікової політики на фінансові результати / О. П. Ратушна // Зб. наук. праць ЧДТУ. Серія: Економічні науки. – 2012. – Вип. 30. – Ч. 2. – С. 204–208.
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
15. Хотинський Ю. Організаційні аспекти бухгалтерського обліку / Ю. Хотинський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2003. – № 4. – С. 33-39.
16. Шмигель О.Є. Формування облікової політики на базі креативного фінансового обліку / О.Є. Шмигель // Сталий розвиток економіки. – 2010. – № 3. – С. 193 – 198.

Микола Дембіцький
Тернопільський національний економічний університет

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Соціально-економічний розвиток будь-якої держави залежить, передусім, від ефективного використання ресурсів, тому найважливішим чинником, який сприяє цьому, є чітко налагоджена система управління виробництвом, а отже і бухгалтерського обліку як її складової. Водночас значення бухгалтерського обліку є значно ширшим, адже він не лише забезпечує інформацією менеджерів, але й безпосередньо впливає на формування економічного ефекту насамперед завдяки контрольній функції. Однак реальність така, що цього недостатньо, а тому нерідко допускаються зловживання окремими працівниками підприємств, що стають предметом розслідувань і судових розглядів. Такі ситуації можуть бути об'єктивно і на належній правовій основі вирішені лише за умови, що на підприємствах забезпечено чітку організацію бухгалтерського обліку адекватно вимог нормативно-правових актів, які її регулюють, а всі докази ґрунтуються на якісно підготовлених документах. Об'єктивну ж оцінку доказів, які є в бухгалтерських документах, забезпечує судово-бухгалтерська експертиза.

Виникнення судово-бухгалтерської експертизи не можна пов'язувати лише з реаліями сьогодення, оскільки перші спроби таких досліджень відомі ще з промов Арістотеля, Демосфена, Ксенофонта [3, с. 4].

Проведення судово-бухгалтерської експертизи зумовлено прагматичними обставинами: різноманітність злочинів вимагає кваліфікованого дослідження всіх аспектів, що їх зумовили, і складністю виявлення доказів економічних злочинів, оскільки способи їх здійснення досить різноманітні. В широкому розумінні експертиза – це процедура дослідження і вирішення провідними спеціалістами певних галузей – експертами (від лат. *expertus* – досвідчений) питань, що потребують спеціальних знань у науці, техніці, економіці.

Проведення експертиз здійснюється на стадії попереднього розслідування або безпосередньо судового розгляду справ. На стадії попереднього розслідування експертизу призначає слідчий, на стадії розгляду справи – суд. Суддя має право призначати експертизу також для забезпечення доказів на етапі підготовки справи до слухання. Законом України “Про судову експертизу” визначено поняття судової експертизи як дослідження експертом на основі спеціальних знань матеріальних об'єктів, явищ і процесів, які містять інформацію про обставини справи, що перебуває у провадженні органів дізнання, попереднього слідства чи суду. Таким чином, проведення експертизи – це процесуальна дія, яка полягає в дослідженні експертом за завданням правоохоронних органів речових доказів та інших матеріалів з метою встановлення фактичного стану і обставин, що мають істотне значення для правильного вирішення справи, яка виникла в процесі правовідносин [3, с. 9].

Експертизи класифікують за організаційними і предметними ознаками. За організаційними ознаками експертизи поділяють на: первинні – призначають з конкретної справи вперше; повторні – проводять з тієї самої справи вдруге; основні – вирішують базові питання з досліджуваної справи; додаткові – проводять залежно від ситуації, яка виникла в процесі розслідування і зумовила необхідність вирішення експертизою додаткових питань або внаслідок неповного дослідження основною експертизою поставлених завдань. За процесуальними ознаками експертизи поділяють на: однопредметні – досліджують питання одного виду (предмета) експертизи, тому в них беруть участь експерти лише однієї спеціальності; багатопредметні або комплексні – досліджують питання, які є предметом різних експертиз, відповідно участь в них беруть фахівці різних галузей; комісійні – якщо комплексну експертизу підписують фахівці, які її проводили, в одному документі – спеціалізованому висновку. Поряд із системою класифікації експертиз за організаційними і процесуальними ознаками існує внутрішньо-структурне розмежування їх за певними видами. Згідно з ним експертизи поділяють на криміналістичні, економічні, товарознавчі, технологічні, технічні, спеціальні та інші.

Судово-бухгалтерська експертиза є одним з найпоширеніших видів судових експертиз. Її переважно застосовують при розслідуванні кримінальних і цивільних справ, в ході розгляду яких виникають специфічні питання з бухгалтерського обліку та аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств, які потребують поглибленого вивчення.

Судово-бухгалтерська експертиза, як і будь-яка інша, не існує поза межами кримінальних і цивільних справ, які виникають у процесі розслідування чи судового розгляду. Однак, незалежно від того, за якими справами призначається судово-бухгалтерська експертиза, предметом її є виробничо-господарська діяльність, відображена в документах бухгалтерського обліку і фінансової звітності, що стали об'єктом розслідування чи судового розгляду й у відношенні яких поставлені слідчими або судом питання потребують застосування спеціальних знань з бухгалтерського обліку та аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств.

Література

1. Гарасим П.М. Наскрізнi блоки кореспонденції рахунків бухгалтерського обліку / Гарасим П.М., Бруханський Р.Ф., Хомин П.Я. // Тернопіль, Астон. – 2003. – 368 с.
2. Первинний та аналітичний облік на підприємстві // навчальний посібник / П.М. Гарасим, Г.П. Журавель, Р.Ф. Бруханський, П.Я. Хомин. – Тернопіль. – 2005. – 464 с.
3. Рудницький В.С., Бруханський Р.Ф., Хомин П.Я. Судово-бухгалтерська експертиза економічних правопорушень. Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2004. – 304 с.
4. Пуцентейло П.Р. Обліково-аналітичне забезпечення діяльності підприємства / П.Р. Пуцентейло // Інноваційна економіка. – 2015. – № 3 (58). – С. 228–233.

Дмитро Дембасюк

ВСП «Рівненський коледж НУБіП України»

АНАТОМІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ У МІЖКРИЗОВОМУ ПРОСТОРИ

За останні п'ять років Україна вдруге намагається подолати кризовий шок. Спільність розгортання кризових процесів в Україні у 2008-2009 рр. і 2013-2014 рр. вказує на те, що результати і наслідки двох кризових процесів, імовірно, також можуть виявитися близькими.

Нинішнє економічне падіння відбувається не стільки як наслідок короткострокового політико-економічного шоку та російської агресії, скільки є результатом слабкої економічної політики влади попередніми роками [1].

В Україні інвестиційні втрати 2008-2009 рр. суттєво погіршили готовність світових інвесторів до входження в країну, а недолуга інвестиційна політика 2010-2013рр. по суті відвернула (вітчизняних і міжнародних) інвесторів від вітчизняної економіки, наслідком чого стало подальше вимивання інвестиційного потенціалу [2].

В сьогоденних реаліях України посилення інвестиційного сприяння є одним з найактуальніших завдань економічної політики держави. Донині основні інвестиційні ресурси українські підприємства отримують з власних джерел, власних нагромаджень. Слабка економічна динаміка і високі фінансові та валютні ризики призводять до погіршення фінансових результатів діяльності підприємств, а з тим – своєю чергою – до подальшого зниження економічної активності загалом [3].

Поширення кризових процесів в Україні невід'ємною складовою, як у 2008-2009рр., так і 2013-2014 рр., мало значне знецінення вартості національної валюти, на обмеження та призупинення яких НБУ був вимушений запроваджувати різноманітні заходи, насамперед валютні інтервенції, спрямовані на «заспокоєння» ринків, що призводило до значної втрати валютних резервів країни.

Зауважимо, що у випадку тривалого тиску на національну валюту постійні інтервенції центрального банку фактично призводять лише до втрати резервів без належного впливу на валютний курс. Для зменшення тиску поряд з інтервенціями потрібне впровадження адекватних інструментів фінансового зміцнення (зокрема, політики процентної ставки, форвардних операцій, недопущення «нескінченного» і непрозорого рефінансування тощо) – і така політика повинна бути зрозумілою і прозорою, чого, на жаль, в Україні немає [1].

Шоківі валютні обвали поглиблювали дисбаланси на споживчих та інвестиційних ринках, а з тим – у населення та бізнесу не відновлювалася довіра до центрального банку країни та його спроможності проводити зважену валютну політику. Тому негативні валютні очікування залишаються високими, і на сьогодні саме стійкі девальваційні тенденції та значні курсові коливання мають помітний негативний вплив на макроекономічну динаміку загалом.